

EDUSKUNNAN VASTAUS 160/2005 vp

Hallituksen esitys laeiksi ammatillisesta aikuis-koulutuksesta annetun lain sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (HE 40/2005 vp).

Valiokuntakäsittely

Sivistysvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (SiVM 11/2005 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lausumat:

1. Eduskunta edellyttää hallituksen selvittävän omaehtoisen ammatillisen aikuiskoulutuksen opiskelijoilta perittävien maksujen suuruuden ja määräytymisperusteet

sekä ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin maksujen yhtenäistämiseksi ja niin, että ne ovat opiskelijoille kohtuullisia.

2. Eduskunta edellyttää hallituksen seuraavan, miten ammatillisen koulutuksen järjestämislupia koskeva sääntely käytännössä toimii, ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin niin, että ammatillisen koulutuksen järjestäminen voidaan joustavasti hoitaa ottaen huomioon valtakunnalliset, paikalliset ja alueelliset olosuhteet ja koulutustarve.

3. Eduskunta edellyttää, että hallitus kiireh-tii korkeakoulujen aikuiskoulutusta koskevien ehdotusten toteuttamista.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

ammattillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ammatillisesta aikuiskoulutuksesta 21 päivänä elokuuta 1998 annetun lain (631/1998) 6 §,

muutetaan 1 §:n 3 ja 4 momentti, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 7—10 §, 11 §:n 6 kohta, 13 ja 17 § sekä 18 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 8 § osaksi laissa 1210/2000 ja 18 §:n 1 momentti viimeksi mainitussa laissa, sekä

lisätään 1 §:ään uusi 6 momentti, lakiin uusi 7 a ja 17 a § sekä 18 §:ään uusi 3 momentti, seuraavasti:

1 §

Määritelmä ja suhde muihin säädöksiin

— — — — —
Työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena järjestettävästä koulutuksesta on voimassa, mitä julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa (1295/2002) säädetään.

Ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa suoritettavista opinnoista on voimassa, mitä ammatikorkeakoululaissa (351/2003) ja yliopistolaisissa (645/1997) säädetään.

— — — — —
Tätä lakia sovelletaan lisäksi ammatillisen aikuiskoulutuksen yhteydessä toteutettavaan työelämän kehittämis- ja palvelutoimintaan. Sillä tarkoitetaan yrityksille ja julkisyhteisöille, erityisesti pienyrityksille, tarjottavia osaamisen kehittämispalveluja.

2 luku

Koulutuksen ja tutkintojen järjestäminen

5 §

Koulutuksen järjestämislupa

— — — — —
Luvassa määrätään koulutustehtävä, joka sisältää tarpeelliset määräykset opetuskielystä, koulutusaloista, näyttötutkintoihin valmistavan koulutuksen ja muun ammatillisen lisäkoulutuksen opiskelijatyövuosien sekä oppisopimusten määrästä ja erityisestä koulutustehtävästä sekä työelämän kehittämis- ja palvelutehtävästä ja muista koulutuksen ja tutkintojen järjestämiseen liittyvistä asioista.

Järjestämisluvan muuttamisesta päättää opetusministeriö. Ministeriö voi ilman hakemustakin muuttaa koulutustehtävää sekä muita määräyksiä, jos koulutustarjonta merkittävästi poikkeaa koulutustarpeista. Ministeriö voi ilman hakemusta muuttaa järjestämislupaa opiskelijatyövuosien tai oppisopimusten määrän osalta, jos koulutuksen järjestäjä on järjestänyt koulutusta olennaisesti järjestämisluvan mukaista määrää

vähemmän. Opetusministeriö voi peruuttaa koulutuksen järjestämistä koskevan luvan, jos lisäkoulutusta ei enää järjestetä tai koulutus ei täytä 1 momentissa luvan myöntämiselle muutoin säädettyjä edellytyksiä taikka jos koulutus järjestetään muutoin vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä. Ennen luvan peruuttamista opetusministeriön on varattava tarvittaessa järjestäjälle tilaisuus puutteen poistamiseen.

7 §

Tutkintotoimikunnat

Näyttötutkintojen järjestämisestä ja valvonnasta vastaavat opetushallituksen yhteydessä toimivat tutkintotoimikunnat.

Opetushallitus päättää tutkintotoimikuntien toimialoista ja -alueista ja asettaa toimikunnat enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tutkintotoimikuntiin nimetään enintään yhdeksän jäsentä kuhunkin. Jäsenten tulee edustaa työnantajia, työntekijöitä, opettajia ja, jos itsenäinen ammatin harjoittaminen on alalla laajuudeltaan merkittävää, itsenäisiä ammatinharjoittajia. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tutkintotoimikuntien asettamisesta, kokoonpanosta ja päätöksenteosta.

Tutkintotoimikunta sopii näyttötutkintojen järjestämisestä 4 §:ssä tarkoitettujen koulutuksen järjestäjien ja tarvittaessa muiden sellaisten yhteisöjen ja säätiöiden kanssa, joilla on riittävä asiantuntemus näyttötutkintojen järjestämiseen. Tutkintotoimikunnan tulee tehdä sopimuksia siten, että tutkintoon osallistuville on tarjolla riittävä määrä tutkintotilaisuuksia. Lisäksi on otettava huomioon, että maksut sekä osallistujille että koulutuksen järjestäjille säilyvät kohtuullisina. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin järjestämissopimusten sisällöstä.

Tutkintotoimikuntien tehtävistä voidaan tarkemmin säätää valtioneuvoston asetuksella. Opetushallitus voi lisäksi antaa tutkintotoimikunnille näyttötutkintojen käytännön järjestelyjä koskevia tarkentavia määräyksiä.

Tutkintotoimikuntien jäsenet toimivat virkavastuulla. Tutkintotoimikunnan jäsenten esteellisyyteen sovelletaan, mitä hallintolain (434/2003) 27—29 §:ssä säädetään.

Opetushallitus päättää tutkintotoimikunnan jäsenten palkkiot ja huolehtii tutkintotoimikunnan maksuliikkeestä, kirjanpidosta ja arkistosta.

7 a §

Tutkintotodistusten antaminen ja tietojen toimitaminen

Tutkintotoimikunta antaa tutkintotodistuksen henkilölle, joka on hyväksytysti suorittanut kaikki tutkinnon osat. Tutkinnon osan hyväksytystä suorittamisesta annetaan todistus pyydetäessä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin todistuksen sisällöstä ja allekirjoittamisesta.

Tutkintotoimikunnan tulee toimittaa opetushallintoviranomaisille niiden määräämät tiedot tutkintojen järjestämissopimuksista, tutkintoihin osallistuneista ja annetuista tutkintotodistuksista.

8 §

Näyttötutkintoon valmistava koulutus, henkilökohtaistaminen ja tutkinnon suorittaminen

Koulutuksen järjestäjä päättää näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä 13 §:ssä tarkoitettujen tutkintojen perusteiden mukaisesti.

Näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus suorittaa näyttötutkinto.

Koulutuksen järjestäjä huolehtii näyttötutkintoon ja siihen valmistavaan koulutukseen hakeutumisen, tutkinnon suorittamisen ja tarvittavan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistamisesta. Opetushallitus voi antaa henkilökohtaistamista koskevia tarkempia määräyksiä.

Tämän lain 7 §:n 3 momentissa tarkoitettu koulutuksen järjestäjä ja muu mainitussa säännöksessä tarkoitettu yhteisö tai säätiö on tutkintotoimikunnan kanssa sovittavalla tavalla vel-

vollinen järjestämään mahdollisuuksia suorittaa näyttötutkintoja myös ilman niihin valmistavaa koulutusta.

9 §

Ammatillinen lisäkoulutus

Muun kuin 8 §:ssä tarkoitetun ammatillisen lisäkoulutuksen sisällöstä, laajuudesta ja järjestämisestä päättää koulutuksen järjestäjä.

10 §

Opetusta koskeva viittaussäännös

Tässä laissa tarkoitettuun koulutukseen sovelletaan lisäksi seuraavia ammatillisesta koulutuksesta annetun lain opetusta koskevia säännöksiä:

- 1) 11 §:n säännöksiä opetuskielestä;
- 2) 17 §:n säännöksiä oppisopimuskoulutuksesta;
- 3) 18 §:n säännöksiä työntekijöitä koskevan lainsäädännön soveltamisesta oppisopimuskoulutukseen;
- 4) 19 §:n säännöksiä opiskelijan työturvallisuudesta;
- 5) 22 §:n säännöksiä opetuksen julkisuudesta; sekä
- 6) 23 §:n säännöksiä kokeilusta.

11 §

Opiskelijan oikeuksia ja velvollisuuksia koskeva viittaussäännös

Tässä laissa tarkoitettuun koulutukseen sovelletaan lisäksi seuraavia ammatillisesta koulutuksesta annetun lain opiskelijan oikeuksia ja velvollisuuksia koskevia säännöksiä:

- — — — —
- 6) 31 §:n 2 momentin toisen virkkeen säännöksiä siitä, milloin opiskelija voidaan katsoa eronneeksi;
- — — — —

13 §

Tutkinnoista ja niiden perusteista päättäminen

Opetusministeriön asetuksella säädetään tutkinnoista, jotka voidaan suorittaa näyttötutkin-
toina.

Tutkinnon perusteissa määritellään tutkinnos-
sa vaadittava ammattitaito, tutkinnon osat ja
mahdollisesti niistä muodostuvat osaamisalat,
ammattitaidon osoittamistavat sekä tutkinnon
arvioinnin yleiset perusteet. Opetushallitus päät-
tää tutkintojen perusteista.

17 §

Opiskelusta ja tutkinnoista perittävät maksut

Näyttötutkintona suoritettavaan ammatilli-
seen perustutkintoon valmistavan koulutuksen
opiskelumaksuista on voimassa, mitä ammatilli-
sesta koulutuksesta annetun lain 37 §:n 1 mo-
mentissa säädetään.

Ammattitutkintoon ja erikoisammattitutkin-
toon valmistavassa koulutuksessa sekä muussa
lisäkoulutuksessa opiskelijalta voidaan periä
kohtuullinen opiskelumaksu. Maksulla katetaan
koulutuksen ja tutkintoon valmistavassa koulu-
tuksessa myös tutkinnon järjestämisestä aiheu-
tuvia kustannuksia.

Näyttötutkintoon osallistuvalta peritään tut-
kintomaksu. Tutkintomaksu määrätään siten,
että maksut vastaavat tutkintotoiminnasta aiheu-
tuvia kustannuksia.

Ammattitutkintoon ja erikoisammattitutkin-
toon osallistuvalta, joka suorittaa tutkinnon il-
man siihen valmistavaa koulutusta, voidaan pe-
riä kohtuullinen maksu tutkinnon järjestämisestä.

17 a §

Tutkintomaksujen suorittaminen ja tilittäminen

Tutkinnon järjestäjä perii tutkintomaksun
näyttötutkintoon ilmoittautumisen yhteydessä ja

tilittää tutkintomaksut opetushallitukselle. Ope-
tushallitus antaa tarvittaessa maksujen tilittä-
mistä koskevia määräyksiä.

18 §

Rahoitus

Tässä laissa tarkoitetun koulutuksen käyttö-
kustannusten ja ilman valmistavaa koulutusta
suorittettavien näyttötutkintojen kustannusten ra-
hoituksesta on voimassa, mitä opetus- ja kulttuu-
ritoimen rahoituksesta annetussa laissa
(635/1998) säädetään.

Ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjälle
voidaan myöntää hanke- ja kehittämisavustusta
järjestämisluvassa mainitun työelämän kehittä-
mis- ja palvelutehtävän hoitamiseen sekä muuta
kehittämisavustusta valtion talousarvioon otet-
tujen määrärahojen rajoissa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2006.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen
toimeenpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat
ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämisluvut
säilyvät voimassa niiden koulutuksen järjestä-
jien osalta, jotka ovat vuosina 2003—2005 saa-
neet luvan mukaiseen lisäkoulutuksen järjestä-
miseen opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta
annetun lain 11 §:n 2 ja 3 momentin mukaista
valtionosuutta. Opetusministeriö päättää vuo-
den 2006 aikana näiden järjestämisluvien muut-
tamisesta tämän lain 5 §:n 2 momentin mukai-
siksi järjestämisluviksi.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat
ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämisluvut
peruuntuvat niiden ammatillisen lisäkoulutuk-
sen järjestäjien osalta, jotka eivät ole vuosina
2003—2005 saaneet luvan mukaiseen lisäkoulu-
tuksen järjestämiseen opetus- ja kulttuuritoimen
rahoituksesta annetun lain 11 §:n 2 ja 3 momen-
tin mukaista valtionosuutta.

Laki

opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 21 päivänä elokuuta 1998 annetun lain (635/1998) 1 §:n 4 momentti ja 48 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 1 §:n 4 momentti laissa 1211/2000 ja 48 §:n 1 momentti laissa 1137/2003, sekä
lisätään lakiin uusi 43 a §, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

— — — — —
 Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettua laissa tarkoitettua näyttötutkintona suoritettavaa ammatilliseen perustutkintoon valmistavan koulutuksen ja sen yhteydessä suoritettavan tutkinnon rahoituksesta on voimassa, mitä tässä laissa säädetään ammatillisen peruskoulutuksen rahoituksesta. Jos ammatillinen perustutkinto suoritetaan ilman siihen valmistavaa koulutusta, tutkinnon rahoituksesta on voimassa, mitä tässä laissa säädetään ilman valmistavaa koulutusta suoritettavien näyttötutkintojen rahoituksesta.
 — — — — —

6 luku

Erityiset valtionavustukset

43 a §

Valtionavustus ilman valmistavaa koulutusta suoritettavien näyttötutkintojen järjestämiseen

Sellaiselle yhteisölle tai säätiölle, joka on tehnyt tutkintotoimikunnan kanssa ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua sopimuksen näyttötutkintojen järjestämisestä, mutta joka ei saa tutkintojen järjestämiseen valtionosuutta, voidaan myöntää valtionavustusta lain 8 §:ssä tarkoitettujen ilman valmistavaa koulutusta suoritettavien näyt-

tötutkintojen järjestämiseen. Valtionavustuksesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

48 §

Rahoituksen laskemisessa käytettävien suoritteiden määrän vahvistaminen

Opetusministeriö vahvistaa seuraavan varainhoitovuoden rahoituksen perusteena käytettävien opiskelijatyövuosien, oppisopimuksena järjestettävän lisäkoulutuksen oppisopimusten, opintoviikkojen, opetustuntien, ohjaustuntien ja henkilötyövuosien määrän vuosittain valtion talousarvion rajoissa. Opetusministeriö vahvistaa lisäkoulutuksen opiskelijatyövuosien ja oppisopimusten määrät siten, että pohjana ovat ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 5 §:n 2 momentin mukaisessa järjestämisluvassa määrätty opiskelijatyövuosien ja oppisopimusten määrät.

— — — — —
 Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2006.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen toimeenpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Sen estämättä, mitä tämän lain 48 §:ssä säädetään, ammatillisen lisäkoulutuksen opiskelijatyövuosien ja oppisopimusten määrän vahvistamiseen vuodelle 2006 sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

EV 160/2005 vp — HE 40/2005 vp

Helsingissä 30 päivänä marraskuuta 2005
